

1896

És nomenat Acadèmic de l'Acadèmia Superior de Belles Arts de Sant Carles.

1899

Rep dos primeres medalles en les Exposicions Nacionals de Belles Arts, pel "Retrat de Don José Mellado" i "La lliçó de memòria".

1900

Lloga un estudi a Madrid, on es trasllada ocasionalment.

1901

Soci Numerari del Cercle de Belles Arts de València. Apareixen els primers símptomes de la malaltia que marcaran la seua vida.

1903

Acadèmic corresponent de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Fernando. Madrid. Professor Auxiliar de l'Escola Superior d'Art i Indústria de Madrid. Pinta el retrat d'Alfons XIII.

1904

Comanador de l'Orde d'Alfons XII.

1909-1910

Guardonat amb el Diploma d'Honor i Medalla d'Or en les exposicions Regional i Nacional Valencianes.

1912

Rep en l'Exposició Nacional de Belles Arts de Madrid la Medalla d'Honor.

1916

Mor a Godella el divuit d'octubre.

IVAM CENTRE JULIO GONZALEZ

Guillem de Castro 118 - 46003 VALÈNCIA
Tel. (96) 386 30 00 - Fax (96) 332 10 94

HORARIS MUSEU

Dimarts a Diumenge: de 11 a 20 hores.
Dilluns: Tancat.

IGNACIO PINAZO

EN LES COL·LECCIONS DE L'IVAM

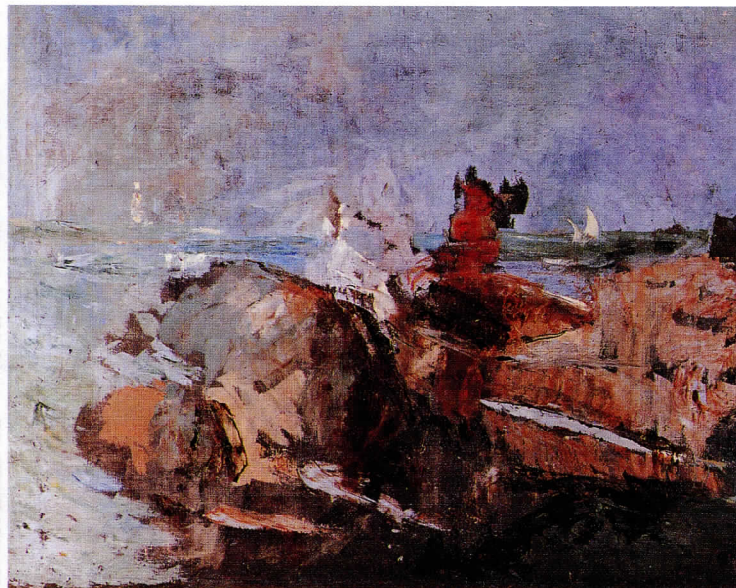


Procesión de Corpus. 1885.

El període històric que s'inicia a partir de 1830 es va caracteritzar per uns pronunciaments militars continus, la inseguretat social, el predomini polític dels moderats i les lluites per una modernització política i cultural, d'on sorgirà en les generacions que van des de 1858 a 1880 el fenomen conegut com la Renaixença, amb l'aparició d'una consciència de grup que buscava en la llengua el passat històric i les peculiaritats de cada zona l'apogeu dels nacionalismes. A València aquest fenomen es veurà impulsat pels conservadors Teodor Llorente i Wenceslau Querol i pels progressistes com Vicent Boix, Rafael Maria Liern i Eduardo Escalante.

El regnat d'Isabel II, la instauració de la Primera República (1873), la Restauració borbònica, el regnat d'Alfons XII, i el final de segle amb la guerra contra els Estats Units i la consegüent pèrdua de les colònies de Cuba, Puerto Rico i les Filipines, és l'ambient en què es va desenvolupar la cultura del segle dinou. Al llarg d'aquests segles s'assimilava el Romanticisme en decadència, el Realisme, el Positivisme i el Naturalisme, marcant el final del segle amb el desencant generalitzat, els representants del qual serien els de la "Generació del 98". Així van aparèixer: la primera obra de Menéndez Pelayo (1876); Leopoldo Alas "Clarín", va escriure "**La Regenta**" (1884); Benito Pérez Galdós, va escriure "**Fortunata y Jacinta**" (1887); Menéndez Pidal escrivia la història d'Espanya. La generació del 98 va sorgir amb Valle Inclán, Pío Baroja, Unamuno, Antonio Machado, Benavente, Joaquín Costa...; Ramón y Cajal avançava en les seues investigacions; José Echegaray va rebre el Premi Nobel de Literatura (1904); Blasco Ibáñez triomfava a Europa i Amèrica...

Serà en aquesta època quan la pintura a Espanya tindrà un apogeu important, beneficiada pels certamens nacionals de Belles Arts i el desenvolupament d'una crítica especialitzada que, junt a les ajudes institucionals que afavoriran l'estudi, permetran ampliar els coneixements a l'Escola de Belles Arts de València, a Madrid i a Roma, la concessió de beques per particulars i altres ajudes acadèmiques. A tot açò cal afegir la proliferació de les societats culturals, els ateneus, els casinos i els cercles artístics que permetien als artistes

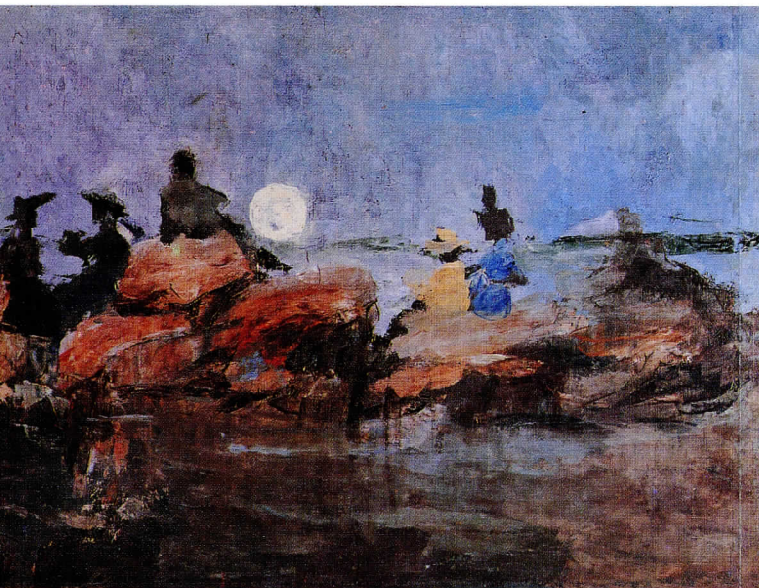


reunir-se i exposar. Aquestes societats són el resultat de l'expansió d'una nova classe urbana o burgesa, la qual es convertirà, amb l'Estat i l'Església, en focus de demanda artística.

En aquest moment apareixen diversos focus artístics, centralitzats en l'Acadèmia de Belles Arts de San Fernando de Madrid, sense llevar-li importància al focus andalús, amb els seus centres a Màlaga i Sevilla; el nucli català, entorn de l'Acadèmia de Sant Jordi; i el valencià, centrat en l'Acadèmia de Sant Carles.

La producció del nucli valencià serà la més fructífera del moment, on la figura de Vicente López destaca en els seus inicis, i s'obre al segle XX amb artistes com Ignacio Pinazo i Joaquín Sorolla, i amb l'Acadèmia valenciana que reuneix els artistes de les tres províncies com Agrasot, Sala, Pla, Fillol, Muñoz Degraín, Puig Roda, Amérigo..., els quals configuraren un centre molt nombrós en relació a la resta de l'Estat.

En aquest ambient cultural serà on Ignacio Pinazo desenrotllarà al llarg de més de quaranta-cinc anys la



Anochecer I. sff.

seua producció, centrada a la ciutat de València i a Godella. Va realitzar molts dibuixos, aquarel·les, pintures a l'oli, decoracions al fresc, amb les tendències més diverses, des de la pintura d'història destinada a concursos i exposicions als retrats de la burgesia del moment —la qual cosa era una manera d'obtenir algun ingrés—, passant per la realització de temes acadèmics, per arribar a l'elaboració de les seues obres més personals i àgils a través de l'experiència i el contacte directe amb la natura. Cita Carmen Gracia que, de les últimes renyides del romanticisme, i a través del realisme, arriba a establir similituds amb l'expressionisme internacional de començament del segle XX (1).

Les seues obres, fruit d'una actitud solitària i individualitzada, mostren l'estudi i el coneixement dels clàssics espanyols (apreciava les obres de Holbein, Velázquez i Goya), així com la seua experiència viscuda a Itàlia junt a Fortuny i l'escola italiana dels "macchiaioli", dels quals agafarà el treball directe sobre la fusta (taula) sense preparació prèvia, on es valorava la textura del material i s'utilitzava i es barrejava el color natural de la fusta i els pigments de l'oli. A la seua tècnica àgil i a

l'aportació del colorit com a font de llum en l'obra d'Ignacio Pinazo, hem d'afegir la importància de la percepció personal de l'autor davant la natura, personalitat que amb l'edat i la contínua observació d'allò que l'envolta s'accentua. Així, la seua tècnica es fa progressivament més fluïda. "La realitat queda limitada a una forma concreta de distribuir els colors sobre una superfície, per crear el món" (2). En l'última etapa de la seua vida renuncia a l'acabat, tal vegada com una crítica a un formalisme obsolet i convencional que limita les possibilitats de la visió. Diu Carmen Gracia: "Pinazo dóna, pràcticament en solitari, un nou pas cap a l'alliberament de la pintura, cap a l'aproximació d'un nou espai pictòric, semblant al que contemporàniament realitzaven molts pintors europeus" (3).

Ignacio Pinazo, obrirà les portes a un nou plantejament en la plasmació pictòrica, en què la història o l'anècdota ja no tenen importància, és la natura, la sensibilitat personal, el moment viscut, el que haurà de pintar.



Teresa con abanico. 1900.

La seua creació artística, pensada i intel·lectualitzada, entraria en els paràmetres de les noves concepcions més avantguardistes d'apreciació de l'art com a art pur, sense oblidar, però, que en la seua vida, en la seua formació i en la seua producció va crear en algunes ocasions tot seguint les premisses de la societat en la qual vivia, lligada a diverses tendències del segle dinou, més vinculada al formalisme tradicional.

(1), (2) y (3). Gracia, Carmen: "Una actitud solitària", **El Temps**. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. València, 1987. Pàg. 4-9.

CRONOLOGIA

1849

Ignacio Pinazo Camarlench naix a València l'onze de gener, fill d'una família de menestrals.

Cursa estudis a l'escola de Don Martín Colom i a les Escoles Pies, però els ha d'abandonar degut a la precària situació familiar i comença a treballar d'aprenent com a plater, pintor de ceràmica, daurador i, després de la mort del seu pare el 1865, com a barreter.

1865

Rep lliçons del pintor Antonio Cortina, i estimulat per Josep Miralles acut a les classes nocturnes a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Carles.

1869

Es matricula a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Carles, on obté distincions.

1870

Pinta per a la parròquia de Santa Mònica el quadre de "La Caritat", el qual és rebutjat per no ajustar-se al tema.

1872

Participa en les oposicions de la Diputació per a la plaça de pensionat a Roma, però li és denegada.

1873

Pels seus propis mitjans (pintava taules petites i retrats) es trasllada a Roma amb Josep Miralles, on coneix Marià Fortuny.

1876

Es casa amb Teresa Martínez. Obté la plaça de pensionat a Roma de la Diputació Provincial de València, on es trasllada fins el 1881. ("El desembarcament de Francesc I").

1879

Naix el seu fill Josep a Roma. Exposició a La Llotja de València de les obres enviades pel pensionat: "El guardavia", "Jocs Icàrics", "Les filles del Cid"...

1883

De regrés a la seua ciutat natal, s'estableix en la plaça Cisneros. Naix el seu fill Ignacio. És nomenat Soci Numerari de Lo Rat-Penat i President de la Secció de Belles Arts de l'Ateneu de València.

1884

Es nomenat professor substituït per a la classe de colorit i composició a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Carles, on exerceix fins el curs 1887-1888.

Es retira amb la seua família a viure a Bétera, sota la protecció del banquer Sr. Jaumandreu, i posteriorment estableix a Godella la seua residència definitiva. ("Les quatre estacions").

Per aquell temps el pintor es guanya la vida realitzant retrats de la societat valenciana, a la vegada que desenvolupa una faceta més personal en contacte amb el paisatge i la gent de Godella.



Sin título. 1913.